

Ця книжка присвячується
Сос

Також висловлюю подяку
Кетрін Хейман, Клер Александер,
Кейт Шоу та Дейву Коену

2

Було сім хвилин по дванадцятій. Собака лежав на моріжку перед будинком місіс Шиєрс. Його очі були заплющені. Він мав такий вигляд, наче біг на боці, так само, як бігають собаки, коли їм сниться, що вони женуться за котом. Але собака не біг і не спав. Собака був мертвий. Із нього стирчали садові вила. Очевидно, зубці вил проштрикнули собаку наскрізь і застрягли в землі, оскільки вони не падали долі. Я вирішив, що собаку, напевне, вбили вилами, оскільки не бачив на ньому інших поранень, і не думаю, що хтось би став проштрикувати пса вилами після того, як він помер із якоїсь іншої причини, наприклад раку або автомобільної аварії. Але я не був цілком упевнений.

Я пройшов крізь ворота місіс Шиєрс і зачинив їх за собою. Вийшов на моріжок і опустився на коліна перед собакою. Я поклав руку на його морду. Вона й досі була тепла.

Собаку звали Веллінгтон. Він належав місіс Шиєрс, яка також була нашим другом. Вона жила навпроти, у другому будинку ліворуч.

Веллінгтон — пудель. Не один із тих маленьких пуделів, яким роблять стрижки в перукарнях, а великий пудель. У нього була кучерява чорна шерсть, але якщо придивитися, то шкіра під нею мала блідо-жовтий колір, як у курки.

Я погладив Веллінгтона й замислився над тим, хто його вбив і чому.

3

Мене звати Крістофер Джон Френсіс Бун. Я знаю всі країни світу, їхні столиці, а також прості числа до 7057.

Вісім років тому, коли я познайомився з Шивон, вона показала мені цей малюнок,

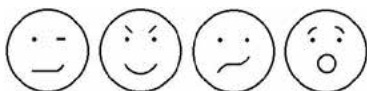
і я знав, що це означає «сумний» — так я почувався, коли знайшов мертвого собаку.

Потім вона показала мені цей малюнок,

і я знав, що це означає «радісний» — так я відчуваюся, коли читаю про космічні місії «Аполлон» або коли не сплю о третій чи четвертій ранку і можу ходити вулицею та уявляти собі, що я — єдина людина в цілому світі.

Тоді вона намалювала кілька інших малюнків,

але я не зміг сказати, що вони означають.

Я попросив Шивон намалювати багато таких облич і написати поруч чіткі пояснення, що вони означають. Я носив цей аркуш у кишені й діставав кожного разу, коли не розумів, що мають на увазі люди. Але було дуже складно вирішити, які зображення більше схожі на вирази їхніх облич, бо ці вирази дуже швидко змінюються.

Коли я розповів про це Шивон, вона дістала олівець і ще один аркуш паперу і сказала, що люди, ймовірноше, почувалися так:

а потім засміялася. Тому я порвав перший аркуш і викинув його. А Шивон вибачилась. І зараз, коли я не розумію людей, то питаю, що вони мають на увазі, або йду геть.

5

Я витягнув із собаки вила, взяв його на руки та обійняв. Із темних дірок від зубців цідилася кров.

Мені подобаються собаки. Завжди можна зрозуміти, про що думає собака. У нього є чотири стани. Щасливий, сумний, злий і зосереджений. А також собаки вірні й не брешуть, оскільки не вміють розмовляти.

Я обіймав собаку протягом чотирьох хвилин, а потім почув крик.

Я підвів погляд і побачив місіс Шиєрс, яка бігла до мене зі свого патіо. Вона була вдягнена в піжаму й домашній халат. Нігті на ногах мали яскраво-рожевий колір, а ноги були босі. Вона кричала:

— Що ж ти, бляха, наробив із моїм собакою?

Мені не подобається, коли люди на мене кричать. Я боюся, що вони можуть вдарити чи торкнутися мене, і не знаю, що ще може статися.

— Пустити його, — крикнула вона. — Пустити, бляха, пса, заради всього святого.

Я поклав собаку на моріжок і відійшов назад на 2 метри.

Вона нахилилася. Я гадав, що місіс Шиєрс теж збирається взяти собаку на руки, але вона цього не зробила. Може, вона помітила, що на ньому дуже багато крові, і не хотіла забруднитися. Натомість вона знову почала кричати.

Я затулив руками вуха, заплющив очі та став скручуватися калачиком, поки не увіткнувся чолом у траву. Трава була мокра й холодна. Це було приємно.

Це детективний роман, у якому розслідується вбивство.

Шивон сказала, я маю написати щось таке, що б сам захотів прочитати. Здебільшого я читаю книжки про науку та математику. Мені не подобаються справжні романи. У справжніх романах люди кажуть речі на кшталт: «Я померезаний залізом, сріблом і крапляннями звичайного бруду. Я не можу стиснутися в міцний кулак, як це роблять люди, які не покладаються на мотивацію»¹. Що це означає? Я не знаю. І Батько також. Шивон і містер Джевонс теж не знають. Я в них питаю.

Шивон має довге світле волосся й носить окуляри із зеленого пластику. А містер Джевонс пахне милом і носить коричневі черевики, у кожному з яких є приблизно 60 маленьких круглих дірочок.

Проте мені подобаються детективні романи, у яких розслідуються вбивства. Тому я пишу детективний роман.

У детективному романі з убивством треба визначити вбивцю, а потім його впіймати. Це загадка. Якщо це добра загадка, то інколи можна вирахувати розв'язку ще до кінця книжки.

Шивон сказала, що книжку слід починати так, аби одразу привернути увагу читачів. Тому я почав із собаки. Також я почав із собаки тому, що це відбулося зі мною, а мені важко уявляти речі, які зі мною не відбувалися.

Шивон прочитала першу сторінку й сказала, що роман незвичайний.

Вона взяла це слово в лапки, згинаючи вказівний і середній пальці у формі цього розділового знака. Вона сказала, що зазвичай у детективних романах убивають

¹ Я знайшов цю книжку в міській бібліотеці, коли одного разу Мати по-везла мене до міста.

людей. Я зауважив, що в «Собаці Баскервілів» було вбито двох псів — власне гончака та спанієля Джеймса Мортімера, але Шивон пояснила, що головними жертвами вбивці були не вони, а сер Чарлз Баскервіль. За її словами, це тому, що читачі більше співчують людям, аніж собакам, і якщо в книжці вб'ють людину, то вони захочуть читати далі.

Я сказав, що хочу написати про якийсь реальний факт, і я знаю людей, які померли, але не знаю нікого, хто б помер не своєю смертю, окрім містера Полсона, батька Едварда зі школи. Але то був нещасний випадок під час стрибка з дельтапланом, і насправді я його не дуже добре знав.

Також я сказав, що співчуюю собакам, оскільки вони вірні й чесні, а деякі собаки цікавіші та розумніші за деяких людей. Наприклад, Стів, який ходить до школи шостверга, не може самостійно їсти, не може навіть палиці з землі підібрати. Шивон попросила мене не говорити цього матері Стіва.

11

Потім приїхала поліція. Мені подобаються поліцейські. Вони мають спеціальну форму й нашивки з номерами, і я знаю, що вони мають робити. Поліцейських було двоє, жінка і чоловік. В обтислих штанах жінки-поліцейського була невелика дірка на щиколотці лівої ноги, а посередині дірки була червона подряпина. До підосшви одного з черевиків чоловіка-поліцейського прилип великий оранжевий листок із якогось дерева.

Жінка-поліцейський обхопила руками місіс Шиєрс і повела її до будинку.

Я відірвав голову від трави.

Чоловік-поліцейський присів біля мене навпочіпки й запитав:

— Юначе, ви не хочете мені пояснити, що тут відбувається?

Я сів і відповів:

— Собака помер.

— Це я вже збагнув, — сказав він.

— Гадаю, хтось убив собаку, — додав я.

— Скільки тобі років? — спитав він.

— 15 років, 3 місяці й 2 дні, — відповів я.

— І що саме ти робив у цьому саду? — поцікавився він.

— Обіймав собаку, — сказав я.

— Чому ти обіймав собаку? — спитав поліцейський.

Це було складне запитання. Мені цього хотілося. Мені подобаються собаки. Мені стало сумно, коли я побачив, що собака помер.

Поліцейські мені також подобаються, і я хотів належним чином відповісти на запитання, але чоловік-поліцейський не дав мені часу, аби правильно сформулювати відповідь.

— Чому ти обіймав собаку? — знову спитав він.

— Мені подобаються собаки, — сказав я.

— Це ти вбив собаку? — спитав він.

— Я не вбивав собаку, — заперечив я.

— Це твої вила? — спитав він.

— Ні, — відповів я.

— Здається, тебе дуже засмутив цей випадок, — сказав він.

Він ставив забагато запитань і ставив їх надто швидко. Вони накопичувалися в моїй голові, наче хлібини на заводі, де працює Дядько Террі. Це завод-пекарня, і він керує різальними машинами. Інколи різалка працює недостатньо швидко, а хліб усе прибуває, і створюється затор. Інколи я думаю, що мій розум — це теж машина, але не обов'язково для нарізання хліба. Мені так легше пояснювати людям, що відбувається в моїй голові.

Поліцейський сказав:

— Я питаю тебе ще раз...

Я знову повалився на моріжок, притиснув чоло до землі й почав видавати звуки, які Батько називає стогоном. Я видаю цей звук, коли в мою голову надходить забагато інформації із зовнішнього світу. Це наче прикласти радіо до вуха, коли тобі погано, і налаштувати його на хвилю між станціями, де є тільки білий шум, і ввімкнути звук на повну, щоб чути лише цей звук і знати, що ти в безпеці, бо не чуєш нічого іншого.

Поліцейський схопив мене за руку й поставив на ноги.

Мені не сподобалося, як він мене торкається.

І тоді я його вдарив.

13

У цій книжці не буде ніякого гумору. Я не вмію розповідати жарти, бо я їх не розумію. Ось, наприклад, жарт. Я почув його від Батька.

«Його обличчя було різке, але жести на тлі — невиразні».

Я розумію цей жарт. Мені пояснили. Гумор у тому, що слово «різкий» має три значення, ось такі: **1)** загострені, виразні фізіономічні риси; **2)** те, що виражає рішучість і завзяття; **3)** те, що чітко зображене на фотографії чи картині. У значенні **1** цей прикметник вживається тільки з обличчям, у значенні **2** може стосуватися як обличчя, так і жестів, а до значення **3** відносяться тло і невиразність.

Якщо я розмірковую над цим жартом, то мені треба уявити, що слово має одночасно три значення, а це наче водночас слухати три різні музичні твори — це бентежить,

збиває з пантелику і зовсім не заспокоює, як білий шум. Це наче коли троє людей одночасно розповідають тобі три різні речі.

Тому в цій книжці немає жартів.

17

Деякий час поліцейський мовчки дивився на мене. Потім він заявив:

— Я заарештовую тебе за напад на поліцейського.

Від цього мені стало набагато спокійніше, тому що так говорять поліцейські по телебаченню й у фільмах.

Далі він сказав:

— А тепер я б порадив тобі залізти на заднє сидіння патрульної машини, бо якщо ти ще раз викинеш оцей коник, лайно ти мале, то в мене точно зірве дах. Зрозуміло?

Я пішов до патрульної машини, припаркованої просто за воротами.

Він відчинив задні двері, і я забрався всередину. Він сів за кермо й зв'язався по рації з жінкою-поліцейським, яка досі перебувала в будинку:

— Кейт, малий засранець щойно на мене накинувся. Можеш побути з місіс Ш, поки я відвезу його до відділка? Я домовлюся з Тоні, аби він по тебе заїхав.

Вона озвалася:

— Звісно. Зустрінемось пізніше.

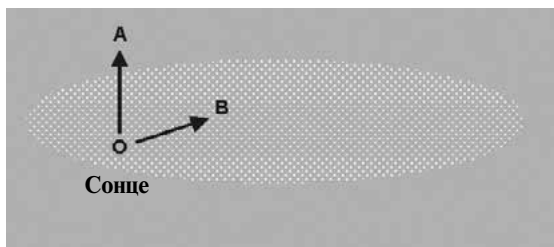
— Окі-докі, — відповів поліцейський, і ми поїхали.

У патрульній машині пахло гарячим пластиком, лосьйоном після гоління та картоплею фрі.

Поки ми їхали до центра міста, я дивився на небо. Стояла ясна ніч, і було видно Чумацький Шлях.

Дехто вважає, що Чумацький Шлях — це довга низка зірок, але це не так. Наша галактика — це величезний

диск з мільйонами зірок і діаметром у світлові роки, а наша сонячна система десь на краю цього диска.

Коли ви дивитесь в напрямку А, під кутом 90° до диска, то багато зірок не побачите.

Але якщо дивитися в напрямку В, то ви побачите багато більше зірок, бо там центр нашої галактики, а оскільки галактика має форму диска, то ви дивитесь на ціле зоряне пасмо.

А потім я подумав про те, як довго вчені не могли розгадати, чому вночі небо темне, хоча у Всесвіті є мільярди зірок і вони розташовані в будь-якому напрямку, куди б ви не дивилися, тому небо має бути сповнене зоряного сйва, оскільки майже ніщо не може спинити світло дорогою до Землі.

Згодом вони зрозуміли, що Всесвіт розширюється, що після Великого вибуху зірки розлітаються одна від одної і що далі вони від нас, то швидше рухаються, деякі — майже зі швидкістю світла, тому їх власне світло ніколи до нас не дійде.

Мені подобається цей факт. Про це можна здогадатися самостійно, навіть нікого не питаючи, можна просто дивитися вночі на небо над головою й розмірковувати.

А коли Всесвіт припинить вибухати, то всі зірки вповільняться, наче м'ячі, які підкинули вгору, зупиняться й знову почнуть падати в центр Всесвіту. І тоді нам ніщо

не завадить бачити всі зорі у Всесвіті, оскільки вони рухатимуться до нас дедалі швидше й швидше і ми зрозуміємо, що скоро прийде кінець світу, бо коли ми дивитимемося вночі на небо, то не буде темряви, а лише сліпуче світло мільярдів і мільярдів зірок, які падають.

Тільки ніхто цього не побачить, бо на Землі не залишиться людей, аби на це дивитися. На той час вони, мабуть, уже вимруть. А навіть якщо й лишаться люди, то вони нічого не побачать, оскільки світло буде таким яскравим, що всі люди на Землі згорять на смерть, навіть якщо житимуть у катакомбах.

19

Зазвичай розділи в книжках позначаються порядковими числівниками **1, 2, 3, 4, 5, 6** тощо. Але я вирішив нумерувати свої розділи простими числами **2, 3, 5, 7, 11, 13** тощо, оскільки мені подобаються прості числа.

Ось як можна вирахувати прості числа.

Спочатку записуєте всі цілі числа в світі:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	тощо

Потім прибираєте всі числа, які є результатом множення на 2. Потім прибираєте всі числа, які є результатом множення на 3. Потім прибираєте всі числа, які є результатом множення на 4, 5, 6, 7 тощо. Усі цифри, які залишаться, — це прості числа.

	2	3		5		7			
11		13				17		19	
		23						29	
31						37			
41		43				47			тощо

Правила для обрахунку простих чисел дуже прості, але поки що нікому не вдалося вивести формулу, за якою можна було б обрахувати дуже велике просте число чи передбачити, яким буде наступне. Якщо число дуже-дуже велике, то комп'ютеру може знадобитися не один рік, аби визначити, чи це число просте.

Прості числа використовуються для написання кодів, а в Америці їх класифікують як «військові дані», і, якщо ти знайдеш просте число більше ніж на 100 знаків, треба повідомити про це ЦРУ, і вони викуплять його за \$10 000. Але це не дуже вдалий спосіб заробляти собі на життя.

Прості числа — це те, що лишається, якщо прибрати всі шаблони. Я гадаю, що прості числа схожі на життя. Вони дуже логічні, але їх правила ніколи не вийде збагнути, навіть якщо весь час про них думати.

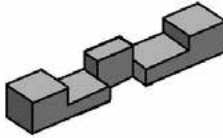
23

Коли я приїхав до поліцейського відділку, мене змусили вийняти шнурівки з взуття та викласти вміст кишень на приймальний стіл на випадок, якщо в мене знайдуться речі, за допомогою яких я зможу вчинити самогубство, втекти чи напасти на поліцейського.

Сержант за столом мав дуже волохаті руки й покусав собі нігті так, що вони кровоточили.

Ось, що було в мене в кишенях:

1. Швейцарський армійський ніж з 15 інструментами, включаючи гострозубці, пилку, зубочистку та пінцет.
2. Шматок дроту.
3. Елемент дерев'яної головоломки, що мав отакий вигляд:

4. 3 пластівці щурячого корму для Тобі, мого щура.
5. 1,47 фунта (що складалося з монети в 1 фунт, монети в 20 пенсів, двох монет по 10 пенсів, одної монети в 5 пенсів і одної монети в 2 пенси).
6. Червона канцелярська скріпка.
7. Ключ від вхідних дверей.

Також я мав свого наручного годинника, і вони хотіли, щоб я також залишив його на столі, але я сказав, що мені треба мати при собі годинника, аби точно знати, котра година. Вони спробували зняти його з мене, але я закричав, і вони дозволили його залишити.

Вони спитали, чи є в мене родина. Я відповів, що є. Вони поцікавилися, хто мої рідні. Я сказав, що в мене є Батько, але Мати померла. Я додав, що в мене ще є Дядько Террі, але він живе в Сандерленді, і він — брат Батька, а також були бабусі й дідусі, але троє з них померли, а Бабуся Бертон живе в пансіоні, бо в неї старечий маразм, і вона якось вирішила, що я — телевізійний персонаж.

Тоді вони попросили назвати телефон Батька.

Я сказав, що в нього є два номери, один — домашній, а другий — мобільний, і назвав обидва.

У камері було приємно. Вона мала форму майже досконалого куба: 2 метри завдовжки на 2 метри завширшки на 2 метри заввишки. У ній містилося майже 8 кубічних

метрів повітря. Там було маленьке вікно з ґратами, а навпроти — металеві двері з довгим вузьким отвором біля підлоги, щоби проштовхувати в камеру таці з їжею, та з іще одним розсунним отвором вище, щоби поліцейські могли зазирати в нього й перевіряти, чи в'язні не втекли або не вчинили самогубство. Також там була лава з оббивкою.

Я замислився, як би я звідти втік, якщо був би персонажем оповідання. Це було б складно, оскільки єдині речі, які в мене були, — це одяг і взуття без шнурівок.

Я вирішив, що найкращим варіантом було б дочекатися досить сонячного дня, сфокусувати промінь на якійсь одежині та влаштувати пожежу. Я втечу потім, коли варта помітить дим і мене виведуть із камери. А якщо не помітить, то я надзорою на одяг і загашу вогонь.

Я став гадати, чи сказала місіс Шиєрс поліції, що це я вбив Веллінгтона, і чи посадять її в тюрму, коли дізнаються, що вона збрехала. Бо брехати про інших означає «зводити наклеп».

29

Я погано розумію людей.

На це є дві основні причини.

Перша основна причина полягає в тому, що люди часто спілкуються без слів. Шивон каже, що як підняти одну брову вгору, то це може означати дуже різні речі. Це може означати «я хочу мати з тобою секс», а ще може означати «гадаю, ти щойно сказав дурницю».

Шивон також каже, що як стулити рота й гучно видихнути крізь ніздрі, то це може означати, що ти розслаблений, чи зануджений, чи сердитий — усе залежить від того, скільки повітря виходить з твого носа й з якою швидкістю, яку форму має твій рот, коли ти це робиш, як

ти сидиш, що ти щойно сказав і ще сотні інших речей, які є надто складними, аби збагнути їх за декілька секунд.

Друга основна причина полягає в тому, що люди час-то спілкуються, використовуючи метафори. Ось приклади метафор:

Тебе кури засміють.

Він був закоханий по самі вуха.

У неї камінь відпав від серця.

Ми піймали облизня.

Собака врізав дуба.

Слово «метафора» означає переносити щось з одного місця до іншого, і воно походить від грецьких слів *μετα* (що означає «з одного місця до іншого») і *φερειν* (що означає «нести»). Це коли ти описуєш якусь річ і використовуєш для цього слово, яке має зовсім інше значення. Таким чином, слово «метафора» — це також метафора.

Я гадаю, що це треба називати брехнею, бо кури не сміються, а на серці не лежить ніяке каміння. Коли я намагаюся уявити собі значення цього виразу, то починаю плутатися, оскільки поки розмірковуєш про зв'язок між смертю собаки й дубом, то забуваєш, про що йшлося.

Моє ім'я — також метафора. Воно означає «нести Христа» й походить від грецьких слів *χριστος* і *φερειν* (що означає «Ісус Христос»). Так назвали святого Крістофера, оскільки він переніс Ісуса Христа на протилежний берег річки.

А тоді ти починаєш розмірковувати про те, як його звали до того, як він переніс Христа на протилежний берег. Але його ніяк не звали, бо це апокрифічна історія, а отже, брехня.

Мати говорила, що Крістофер — гарне ім'я, бо ця історія вчить людей бути добрими й чуйними, але я не хочу, аби моє ім'я означало історію про доброту та чуйність. Я хочу, аби моє ім'я означало мене.

Коли Батько приїхав до відділка, було 1:12 ночі. Я його не бачив до 1:28 ночі, але знав, що він поруч, оскільки чув його голос. Він кричав: «Я хочу побачити сина», «Якого біса він сидить у камері?» та «Звісно, я сердитий, чорт забирай!»

Потім я почув, як поліцейський просить його заспокоїтися. Потім я довго нічого не чув.

О 1:28 ночі поліцейський відчинив двері камери та сказав, що по мене прийшли.

Я вийшов із камери. Батько стояв у коридорі. Він підняв праву руку й розвів пальці в'ялом. Я підняв ліву руку, розвів пальці в'ялом, і ми торкнулися пучками. Ми так робимо, бо Батько інколи хоче мене обійняти, але мені не подобається обійматися, тож натомість ми робимо цей жест, який означає, що він мене любить.

Потім поліцейський сказав нам іти за ним коридором до іншої кімнати. У кімнаті стояли стіл і три стільці. Він велів нам проходити в глиб кімнати та сідати за стіл, а сам сів навпроти. На столі стояв звукозаписувач, і я спитав, чи будуть нас допитувати і чи будуть записувати допит на плівку.

— Не думаю, що в цьому виникне потреба, — відповів він.

Він був інспектором. Я про це здогадався, бо на ньому не було уніформи. А також у нього був дуже волохатий ніс. Він мав такий вигляд, наче в ніздрях ховаються дві малесенькі миші¹.

¹ Це не метафора, а порівняння, тобто він дійсно мав такий вигляд, наче в його ніздрях ховалися дві маленькі миші, і якщо ви спробуєте уявити голову чоловіка, у якого з ніздрів стирчать дві малесенькі миші, то зрозумієте, який вигляд мав поліцейський інспектор. Порівняння — це не брехня, тільки якщо це доречне порівняння.

Він сказав:

— Я поговорив із твоїм татом, і він каже, що ти вдарив поліцейського ненавмисне.

Я нічого не сказав, бо це було не запитання.

— Ти вдарив поліцейського навмисне? — спитав він.

— Так, — підтвердив я.

Він зробив гримасу й сказав:

— Але чи хотів ти зашкодити поліцейському?

Я подумав над цим і відповів:

— Ні. Я не хотів зашкодити поліцейському. Я просто не хотів, щоби він мене торкався.

— Ти ж знаєш, що поліцейських бити не можна? — сказав тоді він.

— Так, знаю, — відповів я.

Кілька секунд він мовчав, а потім спитав:

— Крістофере, це ти вбив собаку?

— Я не вбивав собаку, — відповів я.

— Ти знаєш, що поліцейським не можна брехати і що можна нажити собі дуже великого лиха, якщо так робити? — спитав він.

— Так, — сказав я.

— Добре, а ти знаєш, хто вбив того собаку? — поцікавився він.

— Ні, — заперечив я.

— Ти не брешеш? — спитав він.

— Ні, я ніколи не брешу, — сказав я.

— Гарзд. Я відпущу тебе з попередженням, — промовив тоді він.

— Ви дасте мені документ на кшталт сертифіката, який можна зберігати вдома? — спитав я.

— Ні, попередження означає, що ми зробимо запис про твій вчинок — що ти вдарив поліцейського, але випадково і ти не хотів йому зашкодити, — відповів він.

— Але це було не випадково, — сказав я.

— Крістофере, благаю тебе, — втрутився тоді Батько.

Поліцейський стулив рота, гучно видихнув крізь ніздрі й сказав:

— Якщо ти знов ускочиш у халепу, ми дістанемо цей запис і побачимо, що тобі вже було зроблено попередження, тож ми поставимося до тебе серйозніше. Ти розумієш, що я тобі кажу?

Я відповів, що розумію.

Потім він сказав, що ми можемо йти, встав і відчинив двері, і ми вийшли в коридор до приймального столу, де я забрав свій швейцарський армійський ніж, шматок дроту, елемент дерев'яної головоломки, 3 пластівці щурячого корму для Тобі, 1,47 фунта, канцелярську скріпку та ключ від вхідних дверей, які були складені в маленький поліетиленовий пакет, а потім ми пішли до машини Батька, яку він припаркував біля відділка, і поїхали додому.

37

Я ніколи не брешу. Мати казала, це тому, що я хороша людина. Але це не тому, що я хороша людина. Це тому, що я не вмю брехати.

Мати була маленькою жінкою, від якої приємно пахло. Інколи вона носила теплу рожеву кофту на блискавці та з невеличкою нашивкою зліва на грудях, на якій було написано: «**Берггаус**».

Брехня — це коли ти розповідаєш щось таке, чого насправді не було. У певному місці й у певний час може відбутися тільки одна подія. Але існує безліч подій, які не відбулися саме в той час і саме в тому місці. І коли я уявляю щось, чого не було, то одразу починаю думати про всі інші речі, які не сталися.

Наприклад, сьогодні вранці я з'їв вівсяні пластівці й випив гарячий молочний коктейль із полуницею. Але

якщо я скажу, що снідав шоколадними подушечками та чашкою чаю¹, то одразу почну думати про кавові хрустики, лимонад, кашу, газованку «Доктор Пеппер» і про те, як я не снідав у Єгипті, і що в кімнаті не було носорогів, і що Батько не був одягнений у водолазний костюм тощо, і навіть від того, що я про це пишу, мені паморочиться в голові й стає страшно — так само я почувуюся, коли стою на останньому поверсі дуже високої будівлі, а піді мною тисячі споруд, машин і людей, і моя голова повниться всіма цими речами, і я боюся, що забуду стояти рівно й триматися за поруччя, впаду за край і помру.

Це ще одна причина, із якої мені не подобаються справжні романи, бо це неправдиві історії про речі, яких ніколи не було, і від цього мені паморочиться й стає страшно.

Тому все, що я тут написав, — це правда.

41

Дорогою додому я побачив на небі хмари, тому Чумацького Шляху видно не було.

Оскільки Батькові довелося їхати до поліцейського відділка, — а це було погано, — то я сказав:

— Вибач.

— Усе гаразд, — відповів він.

— Я не вбивав собаку, — промовив я.

— Крістофере, тобі слід триматися подалі від лиха, добре? — сказав тоді він.

— Я не думав, що станеться якесь лихо. Мені подобається Веллінгтон, я йшов привітатися з ним і не знав, що його вбили, — пояснив я.

¹ Але я б не став запивати шоколадні подушечки чаєм, оскільки і подушечки, і чай коричневі.

— Просто спробуй не лізти в чужі справи, — сказав Батько.

Я трохи подумав і відповів:

— Я хочу дізнатися, хто вбив Веллінгтона.

— Ти чув, що я тобі щойно сказав, Крістофере? — спитав Батько.

— Так, я чув, що ти щойно сказав, але коли когось убивають, то треба дізнатися, хто це зробив, аби його покарали, — наполягав я.

— Це ж собака, Крістофере, чорт забирай, просто собака, — сказав він.

— Для мене собаки теж важливі, — відповів я.

— Облиш цю справу, — сказав він.

— Цікаво, чи знайде поліція людину, яка його вбила, і чи покарають її? — не вгавав я.

Тоді Батько стукнув кулаком по керму, і машина трохи вихнула за переривчасту смугу посередині дороги, а він скрикнув:

— Облиш цю справу, заради всього святого!

Я зрозумів, що він розсердився, оскільки він кричав, і я не хотів його сердити, тож мовчав, поки ми не приїхали додому.

Коли ми зайшли крізь парадні двері, я пішов на кухню, взяв для Тобі морквину, піднявся нагору, зачинив двері до своєї кімнати, випустив Тобі й дав йому морквину. Потім я увімкнув комп'ютер, зіграв 76 партій в «Сапера» й закінчив найскладніший рівень за 102 секунди, а це лише на 3 секунди гірше за мій рекорд, який становить 99 секунд.

О 2:07 ночі я вирішив, що хочу випити води з апельсиновим сиропом перед тим, як почистити зуби й лягати спати, тому спустився на кухню. Батько сидів на дивані, дивився телевізор і пив шотландське віскі. Із його очей лилися сльози.

— Тобі сумно через Веллінгтона? — спитав я.

Він довго дивився на мене й дихав носом. Потім озвався: — Можна й так сказати, Крістофере. Можна й так сказати, авжеж.

Я вирішив залишити його на самоті, бо коли мені сумно, то я хочу бути на самоті. Тож я більше нічого не сказав. Я просто пішов на кухню, намішав собі води з апельсиновим сиропом і повернувся нагору до своєї кімнати.

43

Мати померла 2 роки тому.

Одного дня я повернувся зі школи, і ніхто не відчинив двері, тож я пішов і дістав потаємний ключ, який ми ховали під вазоном біля чорного входу. Я зайшов у будинок і повернувся до моделі танка «Еарфікс Шерман», яку я тоді складав.

Батько прийшов із роботи за півтори години. У нього є своя фірма, і він займається ремонтом бойлерів і опалювальних систем разом із чоловіком на ім'я Родрі, своїм підлеглим. Він постукав у двері моєї кімнати, прочинив їх і спитав, чи я не бачив Матір.

Я сказав, що не бачив, а він спустився на перший поверх і став телефонувати. Я не чув, про що він говорив.

Потім він піднявся до мене в кімнату й сповістив, що йому треба ненадовго поїхати, але він не знає напевне на скільки. Він сказав, якщо мені щось знадобиться, то я маю дзвонити йому на мобільний телефон.

Його не було 2½ години. Коли він приїхав, я спустився на перший поверх. Він сидів у кухні й дивився у вікно на задне подвір'я, на сад зі ставком і ржавим залізним парканом, на верхівку дзвіниці церкви на Менстед-стрит, яка схожа на замок, оскільки побудована в романському стилі.

— Боюся, ти ще нескоро побачиш свою маму, — сказав Батько.

Коли він це говорив, то не дивився на мене. Він продовжував дивитися у вікно.

Зазвичай люди дивляться тобі в обличчя, коли звертаються до тебе.

Я знаю, що вони вгадують мої думки, але я не можу вгадати їхні. Це наче сидіти в кімнаті з дзеркалом одностороннього спостереження, як у фільмах про шпигунів. Тож мені було затишно, коли Батько говорив зі мною, але на мене не дивився.

— Чому? — спитав я.

Він довго не відповідав, а потім сказав:

— Твою маму довелося покласти в лікарню.

— А ми можемо її навідати? — спитав я, оскільки мені подобаються лікарні. Мені подобаються лікарняні уніформи й пристрої.

— Ні, — відповів Батько.

— Чому ні? — спитав я.

— Їй потрібен спокій. Їй треба побути на самоті, — пояснив він.

— Це психіатрична лікарня? — поцікавився я.

— Ні. Це звичайна лікарня. У неї хворе... хворе серце, — сказав тоді Батько.

— Нам потрібно буде носити їй їжу, — сказав я, оскільки знав, що лікарняна їжа не дуже хороша. Девід зі школи потрапив до лікарні, коли йому робили операцію на нозі, щоби подовжити м'язи на литці, аби він міг краще ходити. І він ненавидів ту їжу, тож щодня його мати носила йому їсти.

Батько знову довго не відповідав і потім додав:

— Я носитиму вдень, поки ти будеш у школі, і віддаватиму лікарям, аби вони передали мамі, гаразд?

— Але ти не вмєєш готувати, — зауважив я.

Батько затулив обличчя руками й сказав:

— Крістофере. Слухай. Я купуватиму готові страви в «Маркс і Спенсер» і передаватиму їх мамі. Вони їй до вподоби.

Я сказав, що зроблю листівку з побажаннями швидкого одужання, оскільки їх слід робити людям, які лежать у лікарнях.

Батько пообіцяв, що віднесе її наступного дня.

47

Наступного ранку, поки я їхав автобусом до школи, мені трапилися 4 червоні машини поспіль, а це означало **Хороший День**, тому я вирішив не сумувати за Веллінгтоном.

Містер Джевонс, шкільний психолог, якось спитав у мене, чому 4 червоні машини поспіль означали **Хороший День**, 3 червоні машини поспіль — **Непоганий День**, а 5 червоних машин поспіль — **Надзвичайний День**, і чому 4 жовті машини поспіль означали **Чорний День**, а це такий день, коли я ні з ким не розмовляю, сиджу на самоті, читаю книжки, відмовляюся від ланчу й *Не Ризикую*. Він сказав, що я дуже логічна людина, і це видно одразу, тож він здивувався, коли дізнався про такий спосіб мислення, бо він не дуже логічний.

Я відповів, що мені подобається, коли речі відбуваються згідно із заведеним порядком. А щоби речі відбувалися в заведеному порядку, треба користуватися логікою. Особливо з числами або під час дискусії. Але існують інші способи дотримуватися порядку. Ось чому в мене є **Хороші Дні** й **Чорні Дні**. Я також сказав, що люди, які працюють в офісах, виходять уранці на роботу, бачать сонце, і їм стає радісно. Або вони бачать дощ, і їм стає сумно, але вся різниця полягає в погоді, хоча якщо вони працюють

в офісі, то погода не має жодного значення, гарний у них буде день чи поганий.

Я сказав, що коли Батько вранці прокидається, то завжди вдягає спочатку штани, а потім шкарпетки, хоча це було не логічно, але він завжди так робить, бо йому також подобається дотримуватися порядку. Також щоразу, коли він іде нагору, то перестрибує по дві сходинки за раз і завжди починає з правої ноги.

Містер Джевонс сказав, що я дуже розумний хлопчик.

Я зауважив, що розум тут ні до чого. Просто я помічаю багато речей, а це зовсім не означає бути розумним. Це називається «бути спостережливим». Бути розумним — це коли ти бачиш, як усе було, а потім використовуєш очевидні факти, аби здогадатися про щось нове. Наприклад, про те, що Всесвіт розширюється або хто скоїв убивство. Або коли ти бачиш якесь ім'я англійською, то надаєш кожній літері значення від 1 до 26 (**a = 1, b = 2** тощо), подумки складаєш усі цифри й дізнаєшся, чи не отримав ти просте число, як-то **Jesus Christ** (151), або **Scooby-Doo** (113), або **Sherlock Holmes** (163), або **Doctor Watson** (167).

Містер Джевонс спитав, чи я почуваюся від цього безпечніше, коли все відбувається згідно з заведеним порядком, і я сказав, що так.

Потім він спитав, чи не подобаються мені переміни. І я відповів, що був би не проти перемін, якби, наприклад, став астронавтом, а це одна з найбільших перемін, які тільки можна уявити. Окрім смерті чи зміни статі.

Він спитав, чи хочу я стати астронавтом, і я відповів, що так, хочу.

Він зауважив, що стати астронавтом дуже важко. Я сказав, що знаю. Треба стати офіцером Військово-повітряних сил, виконувати багато наказів і бути готовим убивати інших людей, а я не зміг би виконувати накази. А ще в мене немає 100 % зору, який потрібен для того, щоби

бути пілотом. Але я сказав, що все одно можна бажати чогось такого, що навряд чи станеться.

Террі, старший брат Френсіса з моєї школи, запевняв, що єдина робота, яку мені довірять, — це збирати візки в супермаркеті чи прибирати віслоuche лайно в притулку для тварин і що ніхто не дозволить децепешникам керувати ракетами, які коштують мільярди фунтів. Коли я розповів це Батькові, він запевнив мене, що Террі заздрить, адже я розумніший за нього. Але так можуть думати тільки дурні, бо ми не змагаємося один з одним. Проте Террі — дурний, отже, *quod erat demonstrandum*, з латини «те, що треба було довести», що означає «таким чином, це доведено».

Я не децепешник, у мене немає дитячого церебрального паралічу, на відміну від Френсіса, який на нього хворий, а, хоч я навряд чи стану астронавтом, збираюся вступити до університету й вивчати математику, або фізику, або математику й фізику (і отримаю єдиний диплом з двох спеціальностей), оскільки мені подобаються математика й фізика і я дуже здібний до них. А Террі не вступить до університету. Батько каже, що Террі, імовірно, потрапить до в'язниці.

У Террі на руці є татуювання у вигляді серця, проколотого посередині ножем.

Але це називають відхилення від теми, і зараз я повернуся до того, що в мене був Хороший День.

Оскільки це був Хороший День, я вирішив, що спробую дізнатися, хто вбив Веллінгтона, оскільки Хороший День призначений для планування й утілення проектів.

Коли я розповів це Шивон, вона сказала:

— Ну, сьогодні ми все одно будемо писати твори, тож чому б тобі не написати, як ти знайшов Веллінгтона й потрапив до поліцейського відділка.

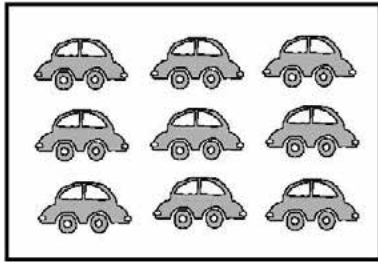
Саме тоді я почав писати цю книжку.

А Шивон пообіцяла, що допоможе мені з орфографією, граматиною та примітками.

Мати померла за два тижні.

Я так і не відвідав її в лікарні, але Батько приносив додому багато їжі з магазину «Маркс і Спенсер». Він казав, що Мати мала непоганий вигляд і, здавалося, починала одужувати. Вона передавала, що дуже сильно мене любить, і поставила листівку з побажанням швидкого одужання на столик біля ліжка. Батько сказав, що вона їй дуже сподобалася.

На листівці були намальовані машини. Ось який вона мала вигляд:

Я зробив її в школі з місіс Пітерс, яка викладає образотворче мистецтво, і це була ліногравюра: коли ти щось малюєш на шматку лінолеуму, місіс Пітерс потім вирізає його по контуру, а ти мастиш лінолеум чорнилом і притискаєш його до паперу. Ось чому всі машини мають один і той самий вигляд, оскільки я зробив одну машину й притиснув її до паперу 9 разів. Зробити багато машин спало на думку місіс Пітерс, і ця ідея мені сподобалася. Я розфарбував усі машини червоним кольором, щоби в Матері був **Над-над-надзвичайний День**.

Батько сказав, що вона померла від серцевого нападу, і це було неочікувано.

— Від якого типу серцевого нападу? — спитав я, оскільки здивувався.

Матері було лише 38 років, а серцеві напади зазвичай бувають у літніх людей, а Мати вела активний спосіб життя, їздила на велосипеді, споживала здорову їжу, багату на клітковину з низьким вмістом насичених жирів, як-то: курятина, овочі та м'ясо.

Батько сказав, що він не знає, який саме серцевий напад у неї стався, і що зараз був недоречний час, аби ставити такі запитання.

Я припустив, що, можливо, це була аневризма.

Серцевий напад — це коли якісь серцеві м'язи не отримують достатньо крові й відмирають.

Існує два основних типи серцевих нападів. Перший — це емболія. Це коли кров'яний згусток блокує одну з судин, що несуть кров до серцевих м'язів. І цього можна уникнути, якщо приймати аспірин і їсти рибу. Ось чому в ескімосів не буває серцевих нападів такого типу, бо вони харчуються рибою, а риба перешкоджає згортанню крові, але якщо вони сильно поріжуться, то можуть стекти кров'ю.

Проте аневризма — це коли кровоносна судина рветься і кров не надходить до серця, оскільки відбувається витікання.

Можна отримати аневризму, коли в кровоносній судині є слабке місце, як, наприклад, у місці Гардисті, яка жила в 72-му будинку на нашій вулиці. У неї було слабке місце в стінці кровоносної судини шиї, і вона померла просто через те, що повернула назад голову, коли паркувала машину на автостоянці.

З іншого боку, то могла бути емболія, оскільки кров скоріше згортається, коли ти лежиш протягом довгого часу, як, наприклад, у лікарні.

— Мені шкода, Крістофере, мені справді дуже шкода. Але він не був у цьому винен.

Потім почала приходити місіс Шиєрс і готувати нам вечерю. Вона носила сандалі, джинси й футболку, на якій було написано «**ВІНДСЕРФ** і **КОРФУ**» і намальовано серфера.

Коли Батько сідав, то вона ставала поруч із ним, притискала його голову до своїх грудей і казала:

— Нумо, Еде. Ми це переживемо.

А потім вона готувала нам спагеті з томатним соусом.

Після вечері вона грала зі мною в «Скрабл», і одного разу я виграв із рахунком 247 до 134.

59

Я вирішив, що дізнаюся, хто вбив Веллінгтона, попри те що Батько наказав мені не лізти в чужі справи.

Це тому, що я не завжди роблю те, що мені кажуть.

А це тому, що коли люди кажуть тобі, що робити, то їхні вказівки зазвичай бувають плутаними й не мають жодного сенсу.

Наприклад, вони часто просять «зберігати тишу», але не кажуть, як довго треба зберігати тишу. Або ти бачиш знак, на якому написано «**НЕ ХОДИТИ ПО ГАЗОНАХ**», хоча насправді там має бути написано «**НЕ ХОДИТИ ПО ГАЗОНАХ НАВКОЛО ЦЬОГО ЗНАКУ**» або «**НЕ ХОДИТИ ПО ГАЗОНАХ ПО ВСЬОМУ ПАРКУ**», оскільки є багато газонів, по яких можна ходити.

Люди також постійно порушують правила. Наприклад, Батько часто їздить швидше від 30 миль/год у зоні обмеження швидкості руху до 30 миль/год, а інколи він сідає за кермо після того, як випив, і не завжди користується паском безпеки, коли веде свій фургон. У Біблії сказано «Не вбий», але ж були хрестові походи, дві світові війни, війна в Перській затоці, і під час цих подій християни постійно вбивали людей.